

Sig.^{to} G. Giuseppe Pattini.

291259

CONSTITVTIONES
ET DECRETA
CONDITA

In Synodo Diœcesana Matherana

Quam

ILLVSTRISSIMVS ET REVERENDISS. D.

IOSEPH DE RVBEIS

I. V. D.

DEI ET APOSTOLICÆ SEDIS GRATIA

ARCHIEPISCOPVS MATHERANVS

ET ACHERVNTINVS.

Matheræ habuit de mense Martij, Anno M.DC.VII.

PAVLO V. PONT. MAX.

DONO EREDI DI
NICOLA E NICOLETTA GATTINI

ROMAE, Apud Petrum Manelphum. M.DC.VIII.

SUPERIORVM PERMISSV.

GATTINI
R
31

Provinciale
MATHERA
st. S. Maria

3
IESVS MARIA
IOSEPH DE RVBEIS

V. I. D.
DEI ET APOSTOLICÆ SEDIS GRATIA

ARCHIEPISCOPVS MATHERANVS
ET ACHERVNTINVS.

Vniuersis Ecclesię Matheranę fidelibus
salutem in Domino.

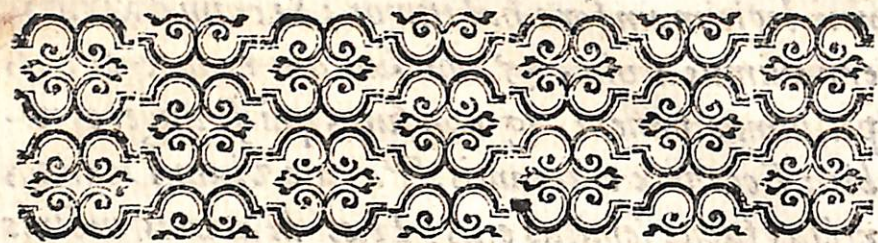
SACROSANCTÆ, & Indi-
uiduę Trinitatis Patris, & Filij,
& Spiritus Sancti implorato auxi-
lio, ad laudem, & honorem glorio-
sissimę Deiparę Virginis Marię, Sanctorum
Apostolorum Petri, & Pauli, & Beatissimi
Christi Martiris Eustachij Ecclesię Mathera-
nę Patroni, quibus nos, nostramq. Ecclesiam
cum omni animi deuotione humiliter commenda-
mus.
Cum super gregem Dominicum nostrę curę

A 2 com-

ommissum, diu, noctuq. inuigilare debeamus, ut
ei rectam, planam, & facilem quantum fieri po-
test, ablatis impedimentis, ad celum viam pa-
remus, Synodum Diocesanam, diuino Spiritu
adiuuante, duximus hoc anno celebrandam; di-
lecto nobis in Christo Clero fraterna charitate
congregato, alijsq. doctis, & religiosis viris prae-
sentibus, uti sanctum, & œcumenicum Tridenti-
num Concilium celebrandam esse praecepit. Qua-
propter omissis ijs, quae pro Ecclesiastica discipli-
nae reformatione minimè necessaria uideri possent,
ea tantum statuemus decreta, quae ad Dei Opt.
Max. cultum, sanctissimae Virginis Matris, &
omnium Sanctorum venerationem, & honorem.
Cleri, ac populi disciplinam, deprauatorumq. mo-
rum reformationem, animarum deniq. salutem,
& in diuinis praeceptis profectum pertinere, ac
magis oportuna visa sunt. Idcirco vos omnes, qui
nostrae Pastoralis sollicitudini subiecti estis horta-
mur in Domino, ut haec salutaria monita cum fi-
liali timore, omnique reuerentia suscipiatis, &
obseruetis; alioquin si Pastoris vocem audire ne-
glexeritis, noueritis vos nullam coram iusto iudi-
ce in horredo illo vniuersalis iudicii die excusatio-
nem

5
nem legitimam fore habituros; Si enim dixeritis;
errauimus a via, & non fuit qui reduceret nos,
petiuimus panem, & non fuit, qui frangeret no-
bis; Ecce vox clamantis; Parate viam Domino,
rectas facite semitas eius: Haec in animis vestris
quotidie clamamus, cum Synodum congregamus,
cum decreta promulgamus, cum peccatorum ve-
pres per nostras sanctiones, & salutaria decreta
extirpare, & de medio tollere conamur. Expur-
gate igitur vetus fermentum, exuite veterem ho-
minem, induite Christum Dominum, ut in viam
mandatorum eius sine ullo offendiculo currere pos-
sitis, & qui vos pretioso sanguine suo redemit,
replebit animas vestras virtute gratiae suae cum
spe resurrectionis in Beatitudinem, & vitam
eternam. Amen.

IOSEPH DE RVBEIS

V. I. D.

DEI ET APOSTOLICÆ SEDIS GRATIA

ARCHIEPISCOPVS MATHERANVS

ET ACHERVNTINVS.

Omnibus Ecclesiæ Matheranæ Parochis,

& Sacerdotibus salutem in

Domino.

QUEMADMODVM in veteri Testamento Dominus præcepit Moysi, ut septuaginta viros de uniuerso Israel in sui adiutorium, quibus Spiritus sancti dona diuisit, eligeret; & Dominus in nouo Testamento Discipulos septuaginta duos exemit, quos in genimine dilectionis Dei,

7
Dei, & proximi virtute fundatos per uniuersum orbem binos in prædicatione sancti Euangelij misit, nempe ut facto, & verbo fidem omnibus prædicarent; Sic vos, dilectissimi filij Sacerdotes, in adiutorum Catholicorum Episcoporum, qui per Moysen, & duodecim Apostolos figurantur, loco discipulorum non tantum ad celebrandum Dominicæ mortis mysterium, sed ad annuntiandum ipsam Euangelij fidem uniuerso populo Dei nostri, cooperatores constituti estis; munus superna dispensatione iniunctum, quod non dicetur adimpletum, nisi duo hæc a vobis coniunctim ministrentur. Cum nos Dei, & Sanctiss. D. N. Pauli Papæ V. auxilio freti, sat agentes attendere vobis, et uniuerso gregi nostro, ut admonet Apostolus, nonnullas Synodales Constitutiones, & decreta cum pro Cleri, tum pro Populi salutaris regimine, pro executione tamen eorum, quæ in sacrosancta Tridentina Synodo, tam in dogmatibus, quam in moribus determinata sunt, decreuerimus statuere, sedulam operationem vestram in adiutorium duximus requirendam. Obtestamur igitur vos, ut pro munere vestro, tamquam boni cooperatores, quæ a nobis sancita sunt fidei popu-

populo annuncietis, annunciataq. ut executioni
ab eodem demandentur, sedulo studeatis; Sic pro-
fecto instituti in his nostri finem debitum conseque-
mur, quod erit habere virum, hoc est populum,
conscientia purum, in fide verum, in charitate
bene fundatum, qui postea ab hoc tetro carcere
eductus, sine impedimento occurrat in mensuram
ætatis plenitudinis Christi, & salutis perpetua, ac
indeficienti luce perfruatur in Cælis. Amen.

DE

DE FIDEI Professione.

VT quæ desideramus recto ordi-
ne dirigantur, & munus quisq.
suum debite secundum Deum
adimpleat, omnes Parochos, qui
bus animarum cura commissa est, vel de ce-
tero committenda erit, monitos volumus, ut
non aliam fidem doceant, vel prædicent, nisi
Catholicam, quam sancta Mater Ecclesia Ro-
mana aliarum omnium Ecclesiarum Mater,
& Magistra servat, docet, & profitetur.

Et quoniam quæ docuerint dignum est,
ut ipsi prius profiteantur; Volumus omnes,
qui beneficia, curam animarum habentia,
dignitates, vel Canonicatus in Cathedrali
obtinuerint, & orthodoxæ fidei publicam
professionem non fecerint, illam in hac ipsa
Synodo faciant; & in posterum obtinentes
tempore, quo illorum possessionem adipiscen-
tur, in manibus nostris, aut Auditoris, vel Vi-
carij Generalis illam facere omnino tenean-

B tur,

Conc. Trid.
Sess. 25. de
reform. c. 2.
§. ceteri ve-
rò.

Incip. Injun-
ctum nobis.

tur, iuxta formam infra de verbo ad verbum descriptam, ad præscriptum Constitutionis fel. rec. Pij Papæ IV.

Incipit. in sa-
crosacta Bea-
ti Petri.

Id etiam, & a ludi Magistris, qui pueros siue gratis, siue constituto salario, publicè, vel priuatim docendos susceperint, & ab aliis cuiuscunq. artis, & facultatis professoribus, intra spatium vnus mensis, fore obseruandum decernimus, & sancimus, iuxta aliam eiusdem Pij Papæ IV. constitutionem.

Forma autem dictæ Professionis Fidei hæc est.

EGO N. firma fide credo, & profiteor omnia, & singula, quæ continentur in Symbolo Fidei, quo Sancta Romana Ecclesia vtitur. videlicet. Credo in vnum Deum Patrem omnipotentem, factorem celi, & terræ, visibilium omnium, & inuisibilium, & in vnum Dominum Iesum Christum, filiū Dei vnigenitum, & ex Patre natum antè omnia sæcula, Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero, genitum non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & pro-

propter nostram salutē descendit de cælis; Et incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria Virgine, & Homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus, & sepultus est, & resurrexit tertia die secundum Scripturas, & ascendit in cælum, sedet ad dexteram Patris, & iterum venturus est cum gloria iudicare viuos, & mortuos, cuius regni nō erit finis; & in Spiritum sanctum Dominum, & viuificantē, qui ex Patre, Filioq. procedit. Qui cum Patre, & Filio simul adoratur, & conglorificatur, qui locutus est per Prophetas, & vnā sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor vnum baptisma in remissionē peccatorum, & expecto resurrectionem mortuorum, & vitam venturi sæculi. Amen.

Apostolicas, & Ecclesiasticas traditiones, reliquasq. eiusdem Ecclesiæ obseruationes, & Constitutiones firmissimè admitto & amplector.

Item sacram Scripturam iuxta eū sensum, quē tenuit, & tenet Sancta Mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu, & interpretatione sacrarū Scripturarum admitto; nec eam vnquam nisi iuxta vnanimem consensum Patrum accipiam, & interpretabor.

Profiteor quoque septē esse verē, & propriē

Sacramenta nouæ Legis a Iesu Christo Domino nostro instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis necessaria, scilicet Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extremam unctionem, Ordinem, & Matrimonium, illa gratiam conferre, & ex his Baptismum, Confirmationem, & Ordinem sine sacrilegio reiterari non posse.

Receptos quoque, & approbatos Ecclesiæ Catholicæ ritus in supradictorum omnium Sacramentorum solemnī administratione recipio, & admitto.

Omnia, & singula quæ de peccato originali, & de iustificatione in sacrosancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio.

Profitetur pariter in Missa offerri Deo verū, proprium, propitiatorium sacrificium pro uiuis, & defunctis, atque in sanctissimo Eucharistiæ Sacramento esse verè, realiter, & substantialiter corpus, & sanguinem, una cum anima, & diuinitate Domini nostri Iesu Christi, fieriq. conuersionem totius substantiæ panis in corpus, & totius substantiæ vini in sanguinem, quam conuersionem Catholica Ecclesia transubstantiationem appellat.

Fa-

Fateor etiam sub altera tantum specie totū, atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi.

Constanter teneo Purgatorium esse, animasq. ibi detentas fidelium suffragiis iuari.

Similiter etiam Sanctos, una cum Christo regnantes, venerandos, atque inuocandos esse, eosq. orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias esse venerandas.

Firmiter assero imagines Christi, ac Dei paræ semper Virginis, nec non aliorum Sanctorum habendas, & retinendas esse, atque eis debitum honorem, ac venerationem impartendam.

Indulgentiarum etiam potestatem a Christo in Ecclesia relictam fuisse, illarumq. usum Christiano populo maximè salutarem esse, assero.

Sanctam Catholicam, & Apostolicam Romanam Ecclesiam omnium Ecclesiarum matrem, & magistram agnosco.

Romanoq. Pontifici Beati Petri Apostolorum Principis successori, ac Iesu Christi Vicario, veram obedientiam spondeo, ac iuro.

Cetera item omnia a sacris Canonibus, & œcumenicis conciliis, ac præcipuè a Sacrosancta Tridentina Synodo tradita, definita, & de-

& declarata indubitanter recipio, atque profiteor, simulq. contraria omnia, atque hæreses quascunq. ab Ecclesia damnatas, & reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno, reiicio, & anathematizo.

Hanc veram Catholicam Fidē, extra quam nemo saluus esse potest, quā in præsentī spontē profiteor, & veraciter teneo, eandem integram, & inuiolatam, vsque ad extremum vitæ spiritum constantissimè, Deo adiuuante, retinere, & confiteri, atque a meis subditis, seu illis, quorum cura ad me in munere meo spectabit teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit curaturum. Ego idē N. spondeo, voueo, ac iuro: Sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Evangelia.

De Sacrosanctis Ecclesiis.

RATIONI maximè conuenit, ut, antequàm de personis Ecclesiasticis agamus, ab Ecclesiis, in quibus ipsæ personæ Ecclesiasticæ versari, & sacra peragere debent, initium sumant hæ nostræ Constitutiones; ut, pro ea, qua decet, dignitate, ea in illis administrari possint. Itaq. ad illarum

rum cultum, decorem, & vtilitatem hæc sancimus, & sancita obseruanda decernimus.

Omnes Ecclesiæ etiam simplices, & rurales, ac Oratoria quæcunq. beneficiales redditus obtinentia, ex eisdem redditibus, pro tempore colligendis, instaurentur, & reparentur, & quæ funditus diruta sunt, reficiantur, & reedificentur. In illis vero, quæ ob inopiam reedificari nequeunt, seruetur decretum Sac. Conc. Trid. cap. 7 de refor. sess. 21.

At quoniam in quâ pluribus Ecclesiis redditus pro earum ædificio, & fabrica deputati ad alios vsus, quàm pro reparatione, in illarum magnum præiudicium, conuertuntur, Statuimus eligendos esse in singulis, præsertim verò in hac nostra Metropolitana, duos procuratores, vnum Ecclesiasticum, & alterum secularem, qui illarum curam gerant, & summa fide, ac diligentia, adhibita tamē autoritate nostra, easdē Ecclesias sic dirutas, et collapsas reparent, et instaurent, ut deinceps in eis pro dignitate, sacra ministrari possint: et iidem procuratores sic constituti, singulis annis nobis, siuè nostro Auditori, vel Vicario Generali de administratis rationem fideliter reddant.

Sic verò nulli certi prouentus, siuè redditus fuerint assignati, et Ecclesiæ sint Parochia-

chiales, illarum Parochiani ad sumptus pro earum reparatione erogandos, ad præscriptū Decreti Sac. Conc. Trid. cap. 7. de refor. sess. 21. compellantur.

Volumus etiam, & decernimus Ecclesiarū quarumcumq. portas debitis horis clausas retineri, & aperiri, fenestrasq. omnes suis inuitreatis, vel saltem telariis cum telis ceratis occlusas esse. Imaginemq. cuiuscumque Sancti titularis supra cuiuscūq. Ecclesiæ portam depingi cum inscriptione nominis eiusdē Sancti, & crucem ferream in culmine frontispitij maioris portæ cuiuscumque Ecclesiæ collocari.

Et cum viderimus nonnullas Ecclesias præsertim Parochiales habere contiguas plateas, in quibus diuersa genera repræsentationum; & ludorum cum clamore, non sine ludibrio sacrarum rerum exercentur, potissimum festis diebus, vt cesset omnis prorsus strepitus, & omnis alia indigna exercitatio: Inhærendo decretis per nos in Visitatione promulgatis denuò hoc irrefragabili præcepto statuimus, vt de cætero nemo audeat in plateis ipsis aliquo pacto ludere, siuè pila, siuè lusu cartarum, taxillorum, & chorearum, nec equos agitare, siue exercere, prohibentes nugas

om-

omnes, & impudicos aspectus, & quicquid speciem irreuerentiæ habet; Vetantes insuper dum diuina celebrantur tympana militaria pulsari. Quod si secus fiat, moneantur contrafacientes, & sub pœna excommunicationis arceantur. Domū enim Dei decet sanctitudo.

Cum ferēdū non sit, quod Ecclesia, quæ dicitur domus Dei, domus fiat negociationis; Interdicimus omninò emporia illa commestibulum, & eduliorū, & pro interdicta habeatur corruptela illa vendendi ligna, olera, fructus, & alia eiusmodi ad victum necessaria in atrio, & propè portas Ecclesiarū quarumcūq. quæ omninò extirpetur, in eisq. obseruentur inuiolatè Cōstitutiones, & Decreta Apostolica, quibus propè Ecclesiā nundinæ, & mercatus festis diebus prohibentur; implorato ad hoc (si opus fuerit) auxilio bracchij secularis, sperantes Magistratus omnes, pro ipsorum religione, & pietate erga Ecclesiam Dei, illud ad prædictorum executionem qualibet vice fore impartituros, & nihilominus contra inobedientes pœnam excommunicationis ipso facto decernimus incurrendam.

Non omittimus improbare nefariam quorundam populorum consuetudinē, quod eorū fora, & palatia profana plena, & multitudine

C

homi-

Pij Papæ V.
incip. cum
primum.

hominum frequētia conspiciantur, & in Ecclesiis maximē festis diebus, adsit solitudo, quæ tamen antè omnia in signum religionis essent frequentandæ, & visitandæ, ac in eis præcipuè Deus colendus. Propterea præcipimus, vt Curati, & Parochi Ecclesiarum sapissimè populum cohortentur, vt præsertim festis illis diebus, quæ de præcepto dicuntur Ecclesiæ sacra Tempia visitet, & frequentet, atque in propriis Parochiis Missam, & alia salutis monita audiat, & eundē doceant, vt nihil committat in eis quod displicere, nihilq. omittat, quod Regi Regum Deo, & tantæ Maiestati placere possit: si enim in domibus Regum terrenorum ea est cura præcipua, vt quisq. cultu, & sermone Regi placeat, multò magis populo studendum est, vt se Regi Regum Deo eterno, & immortalī gratum reddat, & acceptabilem: Et insuper instruant quo timore, qua humilitate, ac reuerentia ingrediendum, & permanendum sit in Ecclesiis, quæ domus sunt orationis, & non negotiationis.

Et quia propter reuerentiam Sacerdotum Apostolus præcipit, mulieres velato capite Ecclesiam ingredi debere: statuimus, & decernimus, mulieres cuiusvis status, & conditionis

Conc. Trid.
sess. 22. de ob-
ser. & euit. in
celebr. Miss.
§. maneat.

tionis sint, non permitti in Ecclesiis esse sine capite, & pectore velato, nec ad conciones audiendas, nec ad diuina officia admitti, nisi penitus a viris separatas.

Ad tollendum aliquorum iuramentorum detestabilē abusum, nemo de cætero audeat, aut super altaria, aut super lapides consecratos, siuè super Crucē, vel aliquam aliam imaginem Sanctorum iusiurandum deferre, vel referre sub pœna excommunicationis, & aliis pœnis nobis reseruatis.

Cum quamplurima cū œcumenica, tūm Synodalia (præter alias innumeras Leges, tam Pontificias, quàm Imperiales) decreta pro conseruatione iurium, & bonorum Ecclesiasticorum, atque Ecclesiarum indemnitatibus extent, & in eis grauissimæ pœnæ adiectæ sint, vt aliud desuper statuere inutile, ac superuacaneum videatur. Attamen silentio non est prætereundum; Ecclesias ob quāplures vsurpationes in dies damnificari, sæpè in totum, & sapissimè aliqua ex parte, & præsertim vbi proxima, & coniuncta reperiuntur eis prædia Laicorum: Quapropter monemus omnes Ciuitatis, & Diœcesis nostræ beneficiatos respectiuè, vt intra spatium sex mensium à die celebratæ huius nostræ Synodi, distinctum

Conc. Trid.
sess. 22. de re-
form. c. 11. &
ibi notatur. c.
prædia cum
seq. in q. 2. c.
cōquestus de
foro compet.

conficiant inuentarium quorumcūq. prædiorum, atque bonorum immobiliū ad suas Ecclesias quoquo modo pertinētium, & expressa dimensione recensitorum, siuē Ecclesiæ cōmunes habeāt redditus, siuē distinctos, illudq. deferant, & tradant intra eundem terminum in manibus nostri soliti Actuarij in nostro Archiuio ad perpetuam rei memoriam asseruandum, sub pœna decem ducatorum auri de Camera contra inobedientes ipso facto exequenda, & locis piis applicanda.

Monentes insuper, vt de cætero inter Misfarum solemnia in tertia Dominica Quadragesimæ publicetur singulis annis decretum sac. Conc. Trid. sess. 22. cap. 11. quod incipit. Si quem clericorum, idq. vulgari sermone exponatur, vt ab omnibus intelligi possit.

Et quoniam Zelotes Deus non patitur, Ecclesias suas bonis ad diuina ipsa ministeria elargitis, atque acquisitis impunē spoliari. Ad redimendum eorū animas, qui cum fraude, & cōtra canonicas Sāctiones bona huiusmodi vsurpata detinent. Statuimus, præuio edicto contra omnes proponendo, si intra terminum superius præscriptum præfata bona non dimiserint, & integrē restituerint, nec non Ecclesiis ipsis dignē non satisfecerint eos

tam-

tamdiū anathemati subiectos esse, quandiū bona ipsa retinuerint, & a sanctissimo Domino nostro absolutionem meruerint obtinere.

Et interim sciant Clerici bonorum Ecclesiasticorum dominium non esse penes se, sed simplicē administrationē suæ fidei creditam, & proinde facultatē de his disponendi, non eorum arbitrio, sed supremæ tantum summi Pōtificis authoritati reseruata esse, & si male, & peperam eis vtantur, Deum procul dubio habebunt ultorem.

Quoniam sacra, & religiosa loca, sicūt non sunt in humano commercio nec verē, nec quasi possidentur, ita nec possunt a quoquam legitimē præscribi; imō verē pij, & fideles illi censendi sunt, qui licet locum in Ecclesia habere ex diuturnitate temporis dignoscantur; nullum tamen sibi ius esse super Ecclesiam profitentur. Quocirca vt discordiis etiam, quæ sæpius inde solent exoriri, occurramus; decernimus imposterum loca nulla in Ecclesiis pro sedilibus imponendis alicui, siuē ad tempus, vel in perpetuum vllō modo concedi debere, si quæ verō hucusque fuerint fortē concessa, ea nullo temporis cursu præscribi posse declaramus. Quadragesimali tamen tempore ad conciones audien-

Abbas in c.
abolendæ de
sepultur.

audiendas pro auditorum commoditate permittimus.

Et ut occurratur illicitis quorūdam negotiationibus, quæ fieri solent in translatione Cappellarū, Altarium, & sepulturarum, quoniam indiscretè, atque indecenter sæpè fiunt, cum interdum venales, interdum præcio conuento exponantur, & quia non semper quod expedit concedi licet: Nullus Clericorum secularis audeat in posterū, nec præsumat Cappellas aliquas, seu Altaria, vel sepulturas quouis titulu cuiquam concedere, seu assignare sine nostro consilio, autoritate, & consensu, ut ea licitè, & sine peccati scandalo pertractentur.

e. nemo r. &
e. hic ergo de
cōsec. dist. i.

Cum sacris Canonibus statutum sit neminem Ecclesiam, siuè Oratorium, vel Cappellam fabricare posse sine assensu, atque autoritate Ordinarij: Mandamus deinceps nullam Ecclesiam, Cappellam, seu publicum, aut priuatum Oratorium, vel Altare, siue intus, siuè extra Ecclesiā edificari debere nisi prius, & locum, & atrium Episcopus designauerit, Crucemq. ibidem affixerit, & primarium lapidem posuerit, iuxta formam noui Ritualis, seu Pontificalis Romani, quod etiam prohibemus, licet respectu nouorum miraculorum

eas

eas, eauè fabricare necesse videretur, quæ sanè miracula admittenda non erunt, nisi prius a nobis recognoscantur, examinentur, & approbentur, prout iure optimo Sacrosanctum Concilium Tridentinum obseruandum esse statuit.

Sess. 25. de
inuoc. vener.
& reliq. sãct.
§. hæc ut.

Ut Cathedrali, ac aliorum locorum nostræ Diocesis Matrivi Ecclesiæ is honor exhibetur, quem voluit sacrum Lateranense Concilium exhiberi decernimus, & mandamus quod in die Sabbati sancti non prius in aliis Ecclesiis Campanæ pulsantur, quàm in Cathedrali, vel matrivi Ecclesia pulsatæ fuerint, prout in decreto prædicto, quod incipit. Sacro approbante Concilio, §. ut debitus, præcipitur. Qui verò contrarium fecerit pro inobedientia, ac contemptu multetur duobus ducatis auri de Camera locis piis applicandis pro nostro arbitrio.

De

De ijs, quæ ad Missæ sacrificium, ad Ecclesiasticos viros, ac sanctum Dei cultum pertinent.

DIVINVM Missæ sacrificium ex veteri Sanctorum Patrum ritu, cum ad altissimum omnipotentis Dei numen colendum, tum ad recordandam Iesu Christi Domini passionis memoriam, & humanæ beneficium redemptionis, ex illa viuifica hostia rememorandum diuinitus institutum esse, nemo est, qui nesciat; Et pro dignitate huius incruenti Sacrificij, & illius mysteriis quis poterit digna decernere? præsertim in his, quæ spectant ad munditiâ, cum exteriorem, tum interiorem Sacerdotis celebraturi? At in præsentia hæc tantum sufficient.

Sacerdos Missæ sacrificium facturus, antequam tremenda mysteria aggrediatur, paulisper se colligat, & orans, mentem in tanti mysterij meditatione subleuet, & iuxta Apostoli præceptum, ritè se ipsum probet, sique Sacerdotis copiam habere poterit, quotidie peccata sua antè Missæ Celebrationem confiteatur, memor quod septies in die cadit iustus;

Conc. Trid. sess. 22. de sacris. Mis. cap. 1. & c. 2.

Conc. Trid. sess. 13. cap. 7. & can. 11.

so, quod nullus in posterum ad ministerium huiusmodi audeat accedere, nisi eo sit ordine insignitus, quem sacra vestes prædictæ denotant, & ipsum Missæ sacrificium expostulat.

Obtinentes dignitates, seu Canonicatus in Cathedrali, seu Collegiatis, vel aliis Ecclesiis Parochialibus, quibus auctoritate sac. Trid. Conc. ratione dignitatis Canonicatus, seu portionis in hebdomada, seu aliis statutis diebus, Missas conuentuales celebrare conuenit, si eas celebrare contempserint, vel neglexerint, non solum in distributionibus multentur, verum etiam ab ordinis sui munere, arbitrato nostro, ipso iure sint suspensi.

Cum Sacerdotes apud Deum suffragatores constituentur, necesse est, ut non solum eius gratiam omni genere virtutum habere nitantur, sed etiam, ut sæpè dona offerant, & sacrificia pro peccatis: Idcirco sacrosancti Conc. Trid. decretis inhærendo, decernimus, ac hortamur Sacerdotes omnes, etiam si Parochi non sint, ut saltem diebus Dominicis, & festis solemnibus Missas celebrent. Parochi verò, ultra dies festos, ter etiam in hebdomada in propria Parochiali Ecclesia celebrent: Idq. ab eis præstandum erit, etiam si quacunque de causa, certis statutis diebus alias Mis-

Conc. Trid. sess. 23. de refor. cap. 17.

Sess. 22. de refor. cap. 4. & sess. 24. de refor. cap. 12. §. oēs vero.

Sess. 23. de refor. cap. 14. §. curet Episcopus.

fas ibidem celebrare deberent, nisi nobis ob Ecclesiæ inopiam aliud statuendum esse visum fuerit.

Qui super certo altari quacunq. ratione, ac obligatione Missæ sacrificium facere debet, id super eo omninò adimpleat, aliàs nouerit se muneri suo non satisfacturum.

Cum in hac Cuitate Matheræ ex variis testantium dispositionibus tam magnus Missarum numerus impositus sit, ut vel illis pro singulis diebus a testatoribus præscriptis nequeant satisfieri, vel adeò tenuis eleemosyna reperitur constituta, ut non facillè inueniatur, qui velit huic se muneri subiicere, quò fit, ut piæ testantium voluntates depereant, & eorum conscientia, ad quos prædicta spectant plerumq. onerentur: Auctoritate nobis a Sac. Conc. tradita in hac Diocesana Synodo, ut huiusmodi piæ dispositiones impleantur, eleemosynam pro singulis Missis ita taxamus, ut pro qualibet Missa die feriali celebranda grana, siuè solida octo, ultra ceræ erogationem, at pro Missa diei festi grana decem persoluantur, & ad hanc eleemosynæ rationem de cætero celebretur donec a nobis, vel nostris successoribus pro temporum qualitate aliter constitutum non fuerit.

man-

Mandamus præterea retineri in quolibet altari tabellam, in qua descripta sint onera missarum in illo ex testatorum relictis celebrandarum. Quod si eleemosynæ, vel relictæ oneri missarum pro illis iuxta pias testantium voluntates sustinendo, non respondeant secundum taxam proximo decreto præscriptam ad modum illius facta computatione missæ limitentur, & sic de cætero celebrentur, nec amplius ad minorem numerum reducantur.

Cœremonia omnes præscriptæ in Rubricis missalis noui ex auctoritate felic. record. Clementis Papæ VIII. recogniti, & approbati quò ad fieri potest, obseruentur, & iuxta ritum Rom. Curia missæ sacrificium peragatur.

In qualibet Ecclesia Collegiata singulis diebus duæ missæ conuentualiter celebrantur præter alias ex onere iniunctæ ratione beneficiorum celebrandas; Una pro defunctis; Altera pro festo, vel feria, secundum temporum congruentiam, iuxta antiquorum Canonum decreta, seruato tamen Rubricarum missalis noui præscripto. Secunda feria festo nouem lectionum non impedita, & extra tempus Paschale, atque pri-

ma

Conc. Trid. sessio 22. de obier. & euit. in celebr. Miss. § postremo

c. cum creatura de celebrat. Miss.

ma die cuiuslibet mensis pro defunctis Sacerdotibus Missa; & officium similiter mortuorum celebretur: Quibus etiam diebus commemoratio fiat pro his, qui legata pia reliquerunt, iuxta testantium, vel legantium pias voluntates, & ita ab omnibus Sacerdotibus inuolatè esse seruandum præsentis decreto præcipimus.

Idi in super oneris Rectoribus Ecclesiarum pro laicis defunctis imponimus, vt ultra onus ex munere, & ratione beneficij Curati sibi iniunctum, semel in mense pro mortuis, qui suam Ecclesiam dotauerint, vel aliquid ei legauerint, celebrent, & officium mortuorum recitent.

Licet sanctum, & salubre sit pro defunctis sacrificium offerre; hoc tantum diebus Dominicis, & festis, quæ solemner celebrantur in Ecclesia, siuè publicè, siuè priuatim fieri omnino prohibemus. Ideò anniuersaria defunctorum, & Missarum pro eis celebritates diebus Dominicis, & festis, ac multò magis solèmbus, præsertim Paschalibus celebrari non permitimus, cum expresso decreto, vt quæ diè habent præscriptum, si in diè festum incidunt, præcedenti die, festo non impedito, celebrentur, cum melius sit præuenire, quàm postponere.

Si

Si quis voluerit, siuè per intentionem, siuè per memoriam habendam in decima parte Canonis Missæ, die festo pro defunctis orare, non interdiciamus, dummodo non agat per collectas expressas in Missa.

Vt Sacerdotes in Sacrarum Cœremoniârû disciplina, atque illis ritè obeundis instructi, versatique sint; nemini de cætero liceat primam Missam celebrare, nisi prius a peritis viris ad hoc munus deputatis, fidem idoneitatis, & approbationis exhibuerint, & per nos, vel Auditorem, aut Vicarium Generalè nostrum licentiam obtinuerint: Et propterea, vt cæteri etiam, qui iam sunt Sacerdotes minus periti, cœremoniis huiusmodi ritè instruantur, infra duos menses ab eisdè deputatis examinètur, vt probati ab eis ad Missæ celebrationem admitti possint: Qui verò ab eis veluti minus idonei reiciètur, a Missarum celebratione in aliena Ecclesia, eo usque sint suspensi, quoad ab illis recogniti approbentur.

Cum non solum omnis auaritia, & quilibet turpis questus; Verum eiusdè criminis suspitio in omnibus Christi fidelibus damnetur, in Ecclesiasticis personis potissimum detestabilis est censenda, cum eo ipso quod ex conuèctione, vel aliqua pactione, aut promissio.

fio.

Conc. Triā.
de obseru. &
euit. in celeb.
Miss.

tionē ratione diuinorum aliquid persoluitur, incurratur simonia, quæ quidem, cum facillè committi posset dum officia pro defunctis fiunt, & missæ nouę decantantur. Ideò ad tollendas huiusmodi importunas, atque illiberales eleemosynarum exactiones; Interdicimus omninò, & prohibemus quascunq. præuias conuentiones, ac pacta pro sacrorum, & diuinorum officiorū administratione ineunda, & nihil aliud permittimus, præter consue-
Dicta sess. 22. de obseru. & euit. §. atque vt.
 ras candelas, nisi quę a fidelibus in funerum, vel anniuersariorum celebratione solita sunt dispensari, quę de cetero funere completo, & iis tantum, qui funeri interfuerunt secreto, vel publicè, prout consuetudo fuerit distribuuntur, de quibus infirmi etiam, vel ex iusta, & rationabili corporali necessitate, aut Euidenti Ecclesię utilitate absentes partici-
c. vnico de cler. non res. in 6.
 pent, iuxta Bonifacij VIII. constitutionem.

Nullus Sacerdos sub dio, vel in priuatis edibus, vel in Oratorio, siue in porticibus Ecclesię, sed in locis, diuino tantum cultui dicatis, & ab Archiepiscopo ad hunc vsum destinatis Missam celebret, quocunq. etiam infirmitatis, vel matrimonij contrahendi prætextu non obstante.

Sacerdotes nostrę Diocesis, quicunq. sint,
 in

in Ecclesiā alienā, sine speciali nostra licentia, vel Rectoris illius, Missam celebrare, corpora defunctorum sepelire, ceteraq. Ecclesię sacramenta, vel alia huiusmodi, quę in præiudicium proprij Parrochi sunt, administrare non præsumant sub poena suspensionis a diuinis contrafacientibus, & aliis pænis nostro arbitrio infligendis.

Vagi, & ignoti Sacerdotes non permittantur Missam celebrare nisi literas commendatitias, seu testimoniales sui proprij Episcopi, vel Prælati exhibuerint, eisq. minimè celebrare liceat, nisi prius a nobis, aut Auditore, vel Vicario Generali nostro obtinuerint licentiā, quam sexto quoq. mēse renouare procurent.
d. sess. 22. de obser. & euit. §. deinde, & sess. 23. c. 16. §. nullus de refor.
 In Monialium verò Ecclesiis, etiam si vbiq. facultas celebrandi data esset, minimè celebrare liceat, nisi a nobis, vel Vicario ei concessum sit specialiter. Qui verò contrafecerit à Missæ celebratione tandiū suspensus sit, tandiū nobis visum fuerit.

Vestes, & alia huius generis ornamenta in Missæ sacrificio non nisi munda, & integra sint, præsertim corporalia, & purificatoria, amictus, alba, cingulum, manipulus, stola, & casula, siue planeta, illaq. non prius adhibeantur, quàm ab Archiepiscopo sint benedicta.

E Paro-

c. 2. de cust. Buchar.

Dicta sess. 22
de obseru. &
euit. §. mo-
neant.

Parochi frequenter populum sibi commis-
sum admoneant, vt diebus festis in propria Pa-
rochia Missam audire non prætermittant; id-
quæ præcipuè agant cum patribus familias,
qui filios, & famulos quocunq. die in pascen-
dis bestiis occupant, vt saltem eos diebus fe-
stis de præcepto Ecclesiæ Missæ iubeant in-
teresse.

d. sess. 22. de
obser. & euit.
§. neminem.

Fideles qui Missæ sacrificio de præcepto
Ecclesiæ interesse debent, non extra Ecclesiā,
vel in foribus ipsius subsistant, sed intus in ea
permaneant, nisi Ecclesiæ angustia, aliaue iu-
sta causa aliud suadeat; lidem aperto semper
adsint capite, & ad omnē Missæ partem, præ-
terquam dum Euangelium legitur, vel canta-
tur, genua flectant, ac religiosè, pièq. myste-
riis, quæ peraguntur attentionem præbeant,
neque prius ab Ecclesia discedant, quàm Sa-
cerdos, quod post benedictionem dicitur E-
uangelium, integrè absoluerit.

Ea porrò est quorundam irreuerentia, vt
ad altare indecorè, nimis propè accedentes,
Sacerdorem celebrantem grauiter perturbēt.
Quapropter sæpè Parochus monebit vtriusq.
sexus fideles, vt ab altari dum Missa inibi ce-
lebratur, prout decet, procul distent.

Dum in Missa Parochiali, seu conuentuali,
ad

ad quam populus frequentior confluere solet,
sacra Hostia eleuatur, non tintinnabulum,
sed Campana maior Ecclesiæ pulsetur, iuxta
probabilem consuetudinem Ecclesiarum Ci-
uitatis Matheræ, vt tam fideles, qui præsen-
tes sunt, quàm qui absunt, excitentur ad tan-
ti mysterij recordationem. In aliis autem
Missis ad eandem eleuationem tintinnabu-
lum pulsetur.

In Confraternitatibus secularium hominū,
quocunq. nomine nuncupatis, festis diebus,
& præcipuè Dominicis non celebretur Missa
antequàm Parochus in sua Ecclesia, in cuius
Parochia illa Societas sita est, Missam Paro-
chiam absoluerit; Quod si secus fiat, Paro-
chi ipsi ad nos statim referant, vt si prius admo-
niti dicto non obtemperauerint, aliis pœnis,
& censuris a nobis coerceantur.

In Ecclesiis benè institutis piè, & salubri-
ter sancitū est singulis quibusq. sextis feriis,
paulò antè Nonam pulsandam esse campanā,
qua fideles admoneatur IESVM CHRISTVM pas-
sum pro nostra redemptione, vt eam passionem
intima mentis deuotione recolentes, recitent
deuotè ter orationem Dominicam, & oratio-
nē Angelicam, pro quibus quadraginta duo-
rum dierum indulgētia concessa est in nostra

Diocesi. Quam piam consuetudinem, mandamus omninò esse retinendam, & vnusquisque Parochus eam in sua Parochia a suis Parochianis obseruandam sedulò curabit.

De Altaribus.

Vm altare sit quasi Dei thalamus, & lapis angularis sacro Chrismate delibutus, Domini nostri Iesu Christi typus, in quo idem Christus immolatur

& sumitur, nec non sanctorum quoq. Martyrum tumulus sit, & quoddam sepulchrum.

Altaria .i.
de consecr.
dist. 1.

Propterea sacrorum Canonum decretis inherentes, precipimus, vt altaria, quæ non ex lateribus, siuè lapidibus, sed ex opere ligneo constructa sunt, diruantur, eaq. lapidea, siuè lateritia, omni ex parte contexta, ædificentur, & in iis nulla insit fenestrella, siuè foramen, in quo aliquid asseruari, vel recondi possit, nisi fortassè locus aliquis aptus ad colendas Sanctorum reliquias in eo relinquantur; ea tamen altaria, quæ pluribus columellis suffulta sunt non damnamus, dummodò ita accommodentur, vt sub eis nè minimum quicquam reponi possit.

Alta-

Altara maiora cuiusvis Ecclesiæ a scabelli, quod bradella vocatur, solo, cubitorum duorum, & vnciarum trium sint altitudine; longitudine sint cubitorum quinq. ac plurium pro Ecclesiæ, Cappellæue magnitudinis ratione; latitudine verò cubitorum duorum, & vnciarum sex.

Reliqua verò minora altaria a scabelli solo altitudine sint erecta cubitis duobus, & vnciis octo, latitudine duobus cubitis, longitudine autem cubitorum quatuor pateant.

Bradella altaris non lapidea, vel lateritia, sed ex asseribus ligneis conficiatur, latitudine neq. sit cubitorum duorum, altitudine vnciarum quatuor, eiusq. longitudo altari coadæqueretur.

Mensa eorundem altarium, vbi pro inopia Ecclesiæ ex vnico lapide haberi non potest, ex alio lapide ita conficiatur, vt ea constructa totum altare omninò adæquet, in eaq. petra sacrata ita inferatur, vt nullum offensionis calicis periculum adeat; promineat tantum ab altaris planitie, vt ad tactum digiti, in qua parte sit, satis a celebrante cognosci possit, quæ petra longitudine non minus sit vnciarum decem, longitudine octo præter capse dimensionem, cui inserta est, & quæ

ab

ab eiusdē altaris extremo margine ultra duas
vncias non abfit, & si hoc tempore aliqua lon-
gius sita fuerint, quamprimum abducatur, vt
ultra iam dictas duas vncias non distet ab eo.

Altaria portatilia, lignea, ad altaris sacri-
ficium non adhibeantur, sed sigillo amoto, &
sacris reliquiis, quæ in iis reperiuntur hono-
rificè asseruatis, comburantur, eorumq. ci-
neres in sacrarium proiiciantur. Lapideæ ve-
rò sigillum tam angustum habentia, vt cali-
cem, atque hostiam non capiant, statim con-
fringantur. Mandantes vt intra anni spatium
omnia huiusmodi altaria ad iam præscriptam
formam redigantur.

Vt Sacerdos, & altare, ad quod missæ sacri-
ficium facturus est a puluere, omniq. labenti
sorde defendatur, singulis altaribus, quæ non
fornice, sed tecto laqueato reguntur, vel si
fornicem habeat, ipsa ita altè extructa sit, vt
commodè, & crebrò purgari non possit um-
bellam ex tabulis, aut ex tela cerulea, decen-
ter depictam superponi decernimus; illaq. ab
omni parte ita latè pateat, vt & altare, & Sa-
cerdos celebrans sub ipsa omninò contega-
tur.

Altaria Cappellæ maiori aduersa, & quæ
subter suggestum, organumue, siue ad pilas,
aut

39
aut columnas, & quæ Ecclesiæ ianuis nimis
propinqua constructa sunt, mensis spatio di-
ruantur.

Singula altaria Cruce saltē lignea religio-
sè, & decenter depicta in medio collocata,
sint semper ornata, & in vtroque latere duo
saltem candelabra ex auricalco, aut ex ligno,
decenter depicta adiciantur.

Tabella secretorum cū orationibus exten-
sis ad Missalis noui præscriptum in vnoquoq.
altari apponatur, quæ tabella peracto missæ
sacrificio sub tela, mappæue recondatur.

Ad altaria singula sternenda mappæ, siue
robaleæ mundæ tres, a se inuicē distinctæ ad-
sint, duæ scilicet eius saltem latitudinis, cuius
est tota altaris mensa, tertia verò exterior ita
protendatur, ac latè pateat, vt nec dum altaris
mensa, sed etiam vtrumq. altaris latus coope-
riatur.

Ornata itē continuè altaria sint pallio ser-
rico, aut subserico, siue corio deaurato, & illor-
um colorū, quibus diei festo ipsorum altarium,
feriæq. ex infinito, & more sanctæ matris Ec-
clesiæ conueniant, vsu pingendi parietes, al-
taria, aut afferem ad pallij similitudinem pe-
nitus reiecto.

Prope vnumquodq. altare in pariete affi-

gatur clauus ad birrorum Sacerdotis celebrantis, quod reponi super altari prorsus inhibemus, appendendum.

Fenestrella præterea fiat in pariete cuiusq. altaris à parte Epistolæ constructa, quæ vsui sit ad peluim, & vrceolos, dum inibi Missæ sacrificium fit, reponendos, in cuius inferiori parte foramen exiguum concuetur, vnde aqua ablutionis manuum sacerdotis sacrum facientis proiecta in cisternulam de fossam defluat.

Eadem altaria si præ inopia eorundem ferreo, vel lapideo cancello claudi nequeant, saltem ligneo sepiantur, quod tamen adeò ab altari distet, vt locus commodus sit Clerico ministranti, nisi ob nimiam tenuitatem facultatum in aliquibus Ecclesiis nobis id omitrendum videbitur.

Vnusquisq. suū altare ad præscriptam formam redigat, ornetq. infra sex mensium spatium; aliàs dicto termino transacto, per Superiores Ecclesiarum, in quibus eadem sita sunt, diruantur, sub poena nostro arbitrio reseruata.

Et nè altaria, vel superflua, vel pro nihilo erecta dici possint; statuimus quod nulli deinceps facultas sit altaria similia erigendi, vel

Cap-

Cappellas construendi, qui tantam dotem non constituerit, vel attribuerit, ex qua tot redditus capiantur, qui pro celebratione diuinorū, & ad hunc altarium, siue Cappellarum ornatum sufficere possint.

Et nè altaria conspiciantur coniuncta sepulchris, vel in faciem ipsorum ea consistant; discernimus, vel illa demolienda, vel sepulchra remouenda, cum nefas sit super hominum corpora altaria construere, & haberi.

In altaribus, quæ sub dio, aut etiam sub porticu, parietibus Ecclesiæ adiuncta, vel quouis modo erecta, vel affixa conspiciuntur, sacrificium fieri minimè volumus.

De Choro, & Chori Disciplina.

QUONIAM Chori ingressus, in quo regale Sacerdotiū orat, cui Angeli præsent, & Sancti omnes assistunt, laicis omnibus, dū in eo sacra celebrantur, & mulieribus penitus cōmuni lege est interdictus. Statuimus, nemini laicorū diuinorum officiorum tēpore licere chorum intrare, aut se inter Deū, & domesticos suos commiscere: Et si quis ignoranter forsan ingressus fuerit, si monitus statim non exeat, sub poena excommunicationis arceatur, quā, si contu-

E ma-

c. nemo. i. de consecr. dist. 1. c. cum sicut de consecr. Eccles.

c. r. de cohab. Cler. & mulier. §. prohibendum.

maciter perseveret, incontinenti incurrere declaramus.

Et nè ad Chorum ipsum accedendo, vel ab eo discedendo aliqua indecentia, & irreuerentia committatur ab ipsis Ecclesiæ Ministris, præsertim vbi altare maius habet sanctissimæ Eucharistiæ Sacramentum. Sacerdotes, & Clerici omnes vnanimiter cum consuetis superpelliceis ad Chorum accedant cum modestia, & silentio, sanctissimo Sacramento terga nè vertant, sed vnusquisq. genibus flexis Dominicam orationem religiosè dicat, Deūq. ipsum sub tanto Sacramēto in abscondito tabernaculi sui cordis fide pura, ac mente deuota colat pariter, & adoret: Demum demisso vultu, tamquam casti timoris, & sanctæ verecundiæ plenus, ad suum locum accedat, diuinisq. officiis recitandis animam suam præparet.

Quia verò seruire Deo, regnare est, negligenter autem, & ineptè diuina officia celebrare, & horas Canonicas velociter, & confusè, nulla adhibita ratione, vt decet, ad virgulas, puncta, & pausas, recitare, est Deum negligere, & tentare, ac iaculis damnationis se ipsum interficere. Ideò omnes Ecclesiæ Ministri diuina officia persoluentes nullam culpam,

pam, vel negligentiam in illis admittant. Totum officium, alta, & intelligibili voce, punctatim, studiosè pariter, & deuotè, Deum non solum inani verborū sono, sed corde laudantes, recitent, & pensum seruitutis suæ persoluant. Scientes, quod sicut Deus scientiam habet vocis, ita etiam, & cogitationis cordium scrutator dicitur. Quocirca punctatoris conscientiam onerando, decernimus, vt quos contra hoc nostrum decretum in persolvendis horis peccantes depræhenderit, eos tamquam absentes notet, vt nulla prorsus ratio eorum in distributionibus quotidianis acquirendis, habeatur:

Et nè quis per diuagationem cordis leuis in Choro censeriqueat, sed constans, & in seruitio Dei permanēs. Statuimus quod in Choro nemo locum mutet, neque ab eo, quolibet sub prætextu, recedat, nisi urgente causa aliqua corporis necessaria, neque aliis publicè orantibus, quis priuatum officium recitet, litteras, libros, aliasq. scripturas legat, & cum nullo colloquatur, sed omnes religiosum silentium seruent, sub poena in præcedenti decreto præscripta.

Et quia Sacri Conc. Trid. decreto statutū est, quod dignitates, Canonicatus, vel præ-

c. dolentes de
ceter. Miss.

Sess. 22. de
refor. c. 4. &
sess. 24. c. 12.
S. oēs verò.

bendas, seu portiones in Cathedralibus, seu Collegiatis Ecclesiis obtinentes, siue ad seruitium Ecclesiae admissi, per se, & non per substitutos eorum officia obire debeant: Idcirco volentes tam pia decreta executioni debitae mandari, praecipimus ne quis per alium in Choro deseruiat, contrariam consuetudinem poenitus abolendo, & contrauenientem poenae interdicti ab Ecclesia per hebdomadam, & amissionis quotidianarum distributionum per tres menses supponimus, & insuper licentias, ex quacunque causa concessas poenitus ex nunc abrogamus, & annullamus.

Quoniam vero in Choro apparere debet regalis Sacerdotis maiestas, & ibi nulla potest esse dignitas, vel maiestas, aut grauitas psallentium, ubi nullus est ordo, ac disciplina; Constituimus hebdomadariu in sua hebdomada Praefectum Chori, in absentia praecipue maioris dignitatis Ecclesiae, qui curam eiusdem Chori habeat, & diligenter attendat, ut omnes, qui in Chorum conueniunt, pro temporis, & officij ratione eundem tenorem, & ritum seruent in sedendo, stando, & genuflectendo, tegendo, & nudando capite, in extollendo, & deprimendo vocem; Curratq.

retq. ut omnes sint talaribus vestibus, superpelliceo, & birreto congruentibus decenter induti; ut tandem ex verbis, & habitu personarum, actionibusq. singulorum admirabilis armonia constituatur; Qui vero in vno ex praedictis defecerit, ipsum pro absente Praefectus declarabit.

Et ne Clerici officiis iam peractis de Choro perturbato ordine exeant, tanquam castrorum acies a facie inimici praetimore fugientes. Statuimus, & mandamus, ut recitatis horis eo prorsus ordine, modestia, & religione, quibus quisque Chorum ingressus fuerit, egrediatur, flexis genibus aliquantisper oret, semel Dominica oratione, ac salutatione Angelica recitata. Inobedientes puniantur, ac pro absentibus a Praefecto Chori censeantur.

Et ut praedicta diligentius executioni mandentur Chori Praefectus, ut diximus per se ipse id muneris sedulo, ac fideliter obeat, ministrorum culpas, ac negligentias liberè arguendo, & adnotando, casusq. grauiores nobis referendo. Interim vero omnibus Clericis, Ministris, ac dignitatibus quascunque obtinentibus. Canonicis cuiuscunque gradus, seu ordinis fuerint, praecipimus,

ut eidem Chori Praefecto in his, quæ ad ipsius officium spectant, obedientiam omnimodam in Choro præstent, & qui inobediens fuerit, grauitè pro modo culpæ puniatur.

De Punctatore

Triboni cooperatores nullam occasionem habeant in recitatione diuinarum horarum, offensionis, & iustæ quærelæ alicuius fraudis tam respectu sui, quam aliorum, sed cuiq. quod suum est, ex iustitia tribuatur; decernimus Punctatorem, iuxta statuta Ecclesiarum eligendum, debere librum suum punctationum conficere, & antequàm munus punctandi suscipiat, iuramentum dare coram nobis, Auditore, vel Vicario nostro Generali, se diligenter, fideliterq. omnia præstaturum, punctationum librum accuratè seruaturum in loco, ubi aliqua fraus committi non possit, nec eius culpa, vel defectu præiudicium alicui scienter illaturum. Qui si in fraude, & contra huiusmodi iuramentum aliquo pacto deliquisse, deprehensus fuerit, officio punctatoris priuetur, & decem aureis multetur, arbitrio nostro locis piis applicandis.

Cum

Cum ea, quæ statuta sunt ad Dei gloriam, & totius Cleri bonum regimen dirigantur, decernimus, punctatores eligendos esse tales, qui alicuius vultum minimè reformident, seu respiciant; sed Deum tantum antè oculos habeant, & vereantur, & sitiant non panem, & vinum, quo ipsi pascuntur, sed integrum, ac fidelem Dei cultum.

De Diuino Officio, & horis Canonicis.

QVEMADMODVM Sancta Mater Ecclesia officia diuina, vti Angelorum opus, Deo gratissimum a Ministris illius prætermitti, aut negligenter corâ oculis Domini celebrari, immane, ac nefarium peccatum iudicauit, & omnino est detestata: ita ut illa debitis horis studiosè persoluantur, semper meritò commendauit. Ideò mandamus antè solis ortum Matutinum exordiri, cum in Ecclesiis benè institutis, soleat esse in hac hora completum, ut Prima sub ipso solis ortu contingat recitari, & simul prima Missa celebrari, quæ signo Campanæ edito significentur. Et sicut in singulis quibusq. hebdomadis

tres

tres potissimum dies ad reuerentiam Sanctissimæ Trinitatis maiori deuotione celebrantur, quàm alia: feriat: feria sexta propter laborem Dominicæ passionis: Sabbatum propter quietem: & Dominicus dies propter eiusdē Domini nostri Iesu Christi Resurrectionem; ita & tres horas diei solemnius conuenit celebrari. Matutinum in primis; deinde Tertiam; Tum demum sacrificium Vespertinum. Hora igitur Tertiam quæ aurea, & sacra dicitur diebus festis antè Missam conuentualem in cantu præcipimus recitandā, prout & Matutinum, & Vesperæ recitantur, ea namque hora super ipsam nascentem Ecclesiam, hoc est super Christi discipulos, in linguis igneis Spiritus sanctus effusus est; Cæteras verò horas, Sextam videlicet, & Nonam festis diebus post Missam, sine cantu iubemus recitari.

Omnes Cathedralis, & aliarum Collegiarum Ecclesiarum Dignitates, Canonici, vel alij de gremio Ecclesiæ, Cappellani, & Ministri omnes de iure, vel de consuetudine ad seruitium, & residentiam obligati, interesse debeant à principio primi nocturni, quando officium est duplex, vel semiduplex, quando verò simplex antequam primus psal-

mus

mus complectur, alias obligationi Chori non dicatur per eos satisfactum, & propterea negligens omni exceptione, & excusatione exclusa, puniendus erit.

Et quia nec obligationi in Choro dici potest integrè satisfactum ubi etiam in officio gloriosæ Virginis, quod per sanctam, & laudabilem consuetudinē in quampluribus Ecclesiis reperimus in Choro celebrari, fuerit defectus: Ideo decernimus Matutini horam quemlibet punctari debere, qui recitando gloriosæ Virginis prædicto officio minimè interfuerit.

De Psalmodia.

QUONIAM Propheta Regius ad psallendum Domino, sapienter præmonuit, vt antè cogitetur quod psallitur, & sensibus retineatur. Ideo munus prædicti officij exercentes non solum ore, sed corde etiam Deum ipsum laudent. Et quia Chorus nil aliud requirit nisi moderatam vocum consonantiam, vt nil omnino dissonum audiat, Deus, & rudis populus non offendantur; Propterea psalmos, hymnos, &

cantica quæcunq. non ad sensum, & voluptatem aurium, vt sibi inaniter placeant, vel populo blandiantur, sed ad compunctionem cordium, & deuotionem componant, cantent, & exprimant, & ita consonent in auribus audientium, vt non tam cantu, quam rebus ipsis diuinis, quæ cantantur, ad deuotionem, & pietatem excitentur.

Conc. Trid.
sessione 22.
de obser. &
euit. in ce-
lebr. Miss.
S. ab Eccle-
siis.

Præterea præcipimus ne obscena, & in aliquo genere turpia, aut etiam vana, & sacris templis indigna inter diuinas psalmodias vocibus, seu quibusuis instrumentis flatu, vel pulsu sonantibus commisceantur: Non enim ad Christianam musicam pertinet, quod sanctitatem, puritatem, & pietatem Christianam non redoleat, vt optimè admonuit, sub pœna suspensionis Ioannes XXII. in Extrauaganti: Docta Sanctorum. De vit. & hon. Cler. inter comm.

De Sacris Vestibus.

Vm sacra vestes, & sacra vasa non nisi personis diuino cultui addictis conueniant; decernimus nullum laicum post hac indui debere sacras vestes, aut tangere sacra vasa, etiam si affirmaretur id fieri

fieri ad publicarum, vel priuatarum processionum ornatum, & decorem, qui contra egerint dummodò publicè, vel priuatim ex contemptu, contemptores habeantur, interdicto subiiciantur, nec ipsis sic interdictis Ecclesiæ aditus pateat, nisi prius publicè eos penitet, & si quis Clericorum, vel laicorum ad aliquem profanum vsum vestibus, aut vasis, diuino cultui dicatis, temerè vsus fuerit, seuerissimè puniatur, & ab officio per biennium suspendatur.

c. in sancta
& c. vestimē
ta, de consec.
dist. 1.

Et quoniam campanas, quæ tanta solemnitate benedicuntur, aqua benedicta lauantur, Chrismate vnguntur, & quasi baptizantur, non conuenit profanis vsibus publicis, vel priuatis inferuire; decernimus non ad aliū vsum, quàm ad conuocandum populum ad Ecclesiam, & ad solemnitates, ac pias Oraciones in Ecclesia de more celebrandas, & de cætero pulsantur.

Cum Sancta Sanctis, & profana profanis debeant inferuire, si non sanctas vestes, vel quid aliud non conflatile pia deuotione fidelium Ecclesiæ contigerit offerri, præcipimus ea venundari, atque ex eorum prætio res nouas ad Ecclesiasticos vsus comparari, & si sint metalla, noua vasa conflari.

Vidimus in visitationē vestes, & vasa quædam sacra, vetustate, & longo usu consumpta, ministeriis Ecclesiasticis minus apta, huc, illucq. proiici, atque indecenter tractari: Quo circa huic malo providere volentes, hoc nostro decreto declaramus, ea nec vendenda, nec donanda, siue aliquo modo permutanda esse, sed potius comburenda, eorūq. cineres intra sacrarium recondendos.

Quoniam scriptum est: Nemo sibi honorem assumat, decernimus, quod nulli liceat de cætero, qui militiæ Clericali adscribi voluerit, primò, prout quisq. voluerit, se ipsum induere veste Clericali; sed nos adeat, benedictionem, & habitum Clericalem de nostris manibus, vel alterius, cui commiserimus, quæ decet humilitate, recepturus, qui tamen superpelliceo non ante utatur, quàm tonsura Clericali fuerit insignitus.

Equum est, milites, (nisi transfugæ haberi velint) arma secum deferre, & armatos prælium inire; multos tamen vidimus militiæ Clericali ascriptos, dum diuina celebrantur officia, sine habitu, cotta, & aliis sui ordinis, vel officij insignibus, congruentibus Chorum ingredi; alios habitu, seu cotta indutos,

dutos, è Choro exeuntes, cum laicis negociando, & colloquendo palam ante fores Ecclesiæ, aut per vias, cum graui aliorum scandalo, versari. Horum perniciosum abusum extirpare volentes; statuiamus, tandiù ab ingressu Chori, & Ecclesiæ, qui in hoc peccauerit, esse suspensum, quandiù a nobis veniam meruerit obtinere.

Vt quæ pro diuino cultu sunt parata, munda sint, & nitida, & sacræ vestes, reliquaq. ornamenta, nec non vasa, quibus sacra conficiuntur ministeria sine vlla sordium macula appareant. Mandamus Sacristæ, cui præcipuè id munus incumbit, vt Vasorum, vestimentorum, instrumentorum, & ornamentorum omnium Altarium, & reliquorum omnium munditiæ, nitoriq. consulat, neuterque diligenter, vt in quatuor anni temporibus corporalia, & pallæ abluantur, calices verò, & patenæ septimo quoque die lauentur in vase mundo, in quo nil aliud lauari solet, quæ deinde in sacrarium proiciantur, mappæ, siue tobaleæ, altarium a Clericis minoribus, vel monialibus ter in anno lauentur.

Vt omnes sacras in altari ministrantes habitu

c. vestimenta de cōsecr. dist. 1. c. 2. de custod. Euchar.

c. omnis presbiter de consecr. dist. 4.

Conc. Trid.
sess. 22. de
obser. & euit.
in celebr.
miss. in prin.

bitu congruo, & cum decore sint vestiti, decer-
nimus, Sacerdotes, & ministros omnes cele-
braturos, vel ministraturos induere sacras ve-
stes eleganter ornate, & compositae, ne vesti-
bus pendulis, & incompositis incedant ad
tantum altaris ministerium, & hominum ocu-
lis appareant inepti, atque indigni, & insuper
fatagant vita, & moribus esse tales, ut tanto or-
natu tantaue luce, ac splendore digni, strenui
Dei milites inueniantur.

Remissio
ab. & p. i. lib.
-v. b. b. b.
-v. b. b. b.

Prædicta vestimenta, ornamenta, vasa, to-
baleque omnes, & alia instrumenta ad diuina
mysteria deinceps in domo Dei non admit-
tantur, nisi prius sacrata sint, vel benedicta,
adhibitis orationibus, & precibus in Pontifi-
cali Romano præscriptis; Eaque omnia para-
menta, vasa, Cruces, aliaque id generis diuino
cultui destinata, non per laicos, sed per Dei
ministros custodiantur, cum expresso decreto,
quod nullo pacto donari, legari, vel alienari
valeant in vita, nec in morte affinibus, vel co-
gnatis, fratribus, vel sororibus, nec etiam ipsis
parentibus, sed eidem Ecclesiae, vel Sacrificiæ
assignata, & relicta censeantur, in quibus Cap-
pellæ, seu altaria ipsa erecta erunt, & tandiu
contraueniens careat Ecclesiae sepultura, quā-
diu

diu detinens in mora fuerit præfatis Ecclesijs
restituendi.

*De diebus festis, & eorum sanctificatione,
ac obseruatione.*

ON sine grauissima animi nostri
perturbatione quotidie experi-
mur fideles Christianos Ciui-
tatis, & Diocesis nostræ in Do-
minicis diebus, aliisque Sancto-
rum festis delinquere, cum ij potissimum ad
celebrandas Dei, Sanctorumque laudes salu-
briter instituti sint, quosdam enim animad-
uertimus, ita ab omni pietate, & religione
alienos, ut nullam culpam, eos violare, atque
sacrum hoc præceptum transgredi putent,
quos neque paternis nostris admonitionibus,
cum in Visitationibus, tum alibi, neque Pa-
rochorum, neque Concionatorum cohorta-
tionibus, aliisque plurimis remediis, pro tem-
pore, adhibitis, allicere potuimus, ut ea, qua
decet pietate, & religione festos dies cole-
rent, & sanctificarent.

Nè quis igitur post hac animo pendeat in
hac Ecclesiae, ac diuinæ legis obseruatione,
quomodo eam sit adimpleturus, hoc præfati
decre-

decreto clarum facimus, & manifestum, quod sacri Canones non tantum omnia opera seruilis, mechanicosq. labores in diebus festis dānant; Verum præcipua censura monent, vt a peccatis omnibus quisq. se absteineat, eosque præcipuè dies in Dei cultu, & aliis spiritualibus actionibus, & exercitiis, vt decet, transigat.

Diebus festis nulli fiant contractus, neque iuramenta præstentur, nisi in casibus a iure permissis, facultate tamen a nobis prius obtemperata, collectæ, seu talleæ, aut gabellæ, vel veltigalia non exigantur, illaq. in Ecclesiis, aut eorum atriis, vel cœmeteriis exigi nullo vnquam tempore liceat.

Et cū visitando pariter cognouerimus plurimos in commensationibus, ebrietatibus, & choreis ita ducere dies festos, vt videantur non Deo, sed sibi festa celebrare; quibus dicebat Deus: Holocausta vestra, & solemnitates vestras odiuit anima mea; Huic tam graui morbo occurrere volentes, hortamur omnes, præsertim laicos in Domino, vt non solum ab his enormitatibus, sed omnibus aliis actionibus illicitis abstineant. Abominentur taxillorum, & chartarum alearum lusus; Choræ saltationibus non incumbant; Per-

Conc. Trid.
sess. 25. de
inuoc. vener.
& reliq. Sact.
S. omnis &c.
irreligiosa de
consecrat. di-
stinct. 1.

sona-

sonati non incedant; circulatoribus, vnguentariis, præstigiatoribus, & id genus nebulonibus, aliisq. ludicris, & inanibus spectaculis, quæ paulatim spiritum extinguunt, non intendant, præsertim in vicis, & plateis, vbi sunt Ecclesiæ; quæ omnia prohibemus fieri non tantum in diebus festis, verum etiam in festis quibusque feriis ob memoriam Dominicæ passionis.

His verò diebus festis studebunt Parochi populum instruere, debere vnumquemq. in diuinis officiis, in Concionibus audiendis, ac in præcibus, recolendisq. maximis Dei beneficiis frequentem esse, in quibus, & pro viribus nitantur illum occupare, vt discat, diem ducere immaculatum sine culpa, cum ad hoc potissimum instituti sint festi dies in Ecclesia Dei; prout optimè Beatus Carolus Borromeus Pastor vigilantissimus prima parte suarum Prouincialium Constitutionum, titulo de festorum dierum cultu, faciendum decreuit.

Et vt planè omnibus innotescat, quid evitare debeant, quid eis permittatur saltem quod ad exteriores labores attinet. Expresse, & indistinctè prohibemus Macellariis omnibus, carniū salutarum, casei, lactici-

H

nio-

niorum, & confimilium rerum venditoribus, non solum in festis diebus vendere, sed eorum officinas apertas retinere; Nullas omnino merces, tam in foro, quàm in vicis, tam in publicis, quàm in priuatis locis, seu domibus venales exponere, vendere, aut permutare.

Quod si in diebus, in quibus sunt ab antiquo tempore nundinæ institutæ, occurrat Dominica, vel festum aliquod Sancti de præcepto seruandum, siue sint nundinæ, quæ sunt singulis hebdomadis, siue quæ semel, aut bis in anno, in antecedentem, vel sequentem diem, qui festus non sit, transferantur, iuxta constitutionem Bullæ sanctæ memoriæ Pij Papæ V. quam diligenter obseruari volumus, & mandamus.

Incipit. cum
primum.

Casus in quibus poterit cum aliquibus de nostra licentia dispensari, erunt in Ciuitate, nempe pro vsu, ac victu quotidiano, panis, vinum, bellaria, oua, fructus, olera, lacticia recentia, quæ minutatim post Missarum celebrationem, similiter auiculæ, lepores, coturnices, pulli gallinacei, & alia id genus volatilia, pisces etiam, & quæ facile corrumpi possunt in plateis consuetis, vendi poterunt.

Pharmacopolæ, lanij pro viatorum, & ægrotorum necessitate tantum officinis, siue taber-

nis

nis interim clausis, prout superius constitutum est, permittantur vendere.

Equorum ferramentarij ob viatorum tantum necessitatem, equis, & mulis poterunt festis diebus, dum non celebrantur diuina officia, soleas, vel clauos infigere.

Molitores molant tantum in casu, quando dubitatur de defectu aquæ: sed & ubi erunt tres successiue, & immediatè sequentes festiuitates pro publica necessitate, & non alias, eis molere permittitur, habita tamen prius a nobis licentia.

Tonsoribus sanguinem mittere, & mederi permittitur, cæterum tondere, & lauare omnino prohibetur.

Dies verò in honorem Dei, Beatissimæ Virginis, & Sanctorum custodiendi, qui de præcepto Ecclesiæ, vel de consuetudine Ciuitatis, aut Diocesis nostræ obseruandi erunt, sunt qui hoc kalendario continentur salua prouisione facienda in Synodo Prouinciali, Deo iuvante, celebranda.

Ianuario Mense.

Die 1. Circumcisio Domini nostri Iesu Christi.

H 2 Die

Die 6. Epiphania Domini.

Die 17. Sancti Antonij Abbatis.

Die 20. Sanctorum Fabiani, & Sebastiani.

Februario Mense.

Die 2. Purificatio Beatæ Mariæ Virginis.

Die 24. Sancti Matthiæ Apostoli.

Martio Mense.

Die 25. Annuntiatio B. Mariæ Virginis.

Aprili Mense.

Die 25. Sancti Marci Evangelistæ.

Maiio Mense.

Die 1. Sanctorum Philippi, & Iacobi Apo-

stolorum.

Die 3. Inuentio S. Crucis.

Die 25. Sancti Canionis Martiris.

Iunio Mense.

Die 20. S. Iohannis & Machari Abbatis.

Die 24. Natiuitas S. Iohannis Baptistæ.

Die

Die 29. Sanctorum Petri, & Pauli Aposto-
lorum.

Iulio Mense.

Die 2. Visitatio B. Mariæ Virginis.

Die 22. Sanctæ Mariæ Magdalænæ.

Die 25. S. Iacobi Apostoli.

Augusto Mense.

Die 10. S. Laurentij martiris.

Die 15. Assumptio B. Mariæ Virginis.

Die 16. S. Rocchi Confessoris.

Die 24. S. Bartolomæi Apostoli.

Septembri Mense.

Die 8. Natiuitas B. Mariæ Virginis.

Die 20. S. Eustachij martiris.

Die 21. S. Matthæi Apostoli, & Evangelistæ.

Die 29. S. Michaelis Archangeli.

Octobri Mense.

Die 28. Sanctorum Simonis, & Iudæ Apo-
stolorum.

No.

Novembri Mense.

Die 1. Solemnitas omnium Sanctorum.

Die 11. S. Martini Episcopi, & Confess.

Die 25. Sanctæ Catherinæ Virginis, & Mart.

Decembri Mense.

Die 13. S. Lucie Virginis, & Martiris.

Die 21. S. Thomæ Apostoli.

Die 25. Natiuitas Domini nostri Iesu Christi.

Die 26. S. Stephani Protomartiris.

Die 27. S. Ioannis Apostoli, & Euangelistæ.

Die 28. Sanctorum Innocentium.

Die 31. S. Siluestri Papæ, & Confessoris.

Solemnitates, & Festa Mobilia.

Pascha Resurrectionis Domini nostri Iesu Christi cum duobus diebus proximè sequentibus.

Ascensio Domini nostri Iesu Christi:

Pentecostes cum duobus diebus proximè sequentibus.

Solemnitas Sanctissimi Corporis Christi.

Dedicatio Basilicæ Cathedralis Dominica
tertia

tertia post Pentecostem.
Omnes dies Dominici.

Parochi in quibus casibus poterunt in diebus festis licentiam operandi concedere.

PAROCI, qui ex nostra facultate licentiam ad opera seruilia in diebus festis exercenda pro tempore concedent, diligenter obseruent, an exigat necessitas, & publica utilitas suadeat. Cæterum poterunt eam impartiri post celebratas vespas, in his casibus videlicet, vt messis tempore, quæ solummodò necessaria sunt, fiant, nimirum, vt frumenta ventilentur, & purgentur, & paleæ reponantur; scenum autem non nisi propter nimios calores ad domicilia liceat portare, aut si periculum sit, vt corrumpatur ob pluuiam imminentem; herbas pro bobus, & aliorum animalium vsu secare; item cum opus erit, glandes, & castaneas ex arboribus colligere, & domum ferre, vbi necessitas postulauerit.

Vindemiare, cum timetur periculum aliquod temporis non opportuni post horas Vespas permittitur, latères, aut calcem coquere

c. licet, & c.
fin. de feriis.

re nemini liceat; nisi fortè ante diem festum ignis esset accensus; quia cum continuo indigeant igne, & labore; si intermittantur, manifesto detrimento affici possent homines, sed hortamur omnes, vt huiusmodi opera seruilia incipiant, & ea ante diem festum peragere studeant.

Cum licentia nostra, siuè Auditoris, vel Vicarij nostri Generalis permitti poterit, vt pro ædificiis pauperum Ecclesiarum, quibus aliter vix subueniri potest, diebus festis gratis afferri possint ligna, cementum, calx, aliaque ad eas fabricandas pertinentia.

Cætera verò omnia a Sacris Canonibus in festis diebus prohibita hic pro expressè vetitis haberi intelligimus.

Volumus autem, vt huiusmodi delinquentes, & festorum dierum violatores ab officialibus nostris multentur pœna trium aureorū pro vna vice, pro secunda verò, si erunt in contemptu, duplicetur pœna, cuius dimidia pars officiali, siuè executori, alia piis locis arbitrio nostro, applicetur.

De Cæremonijs Ecclesiasticis.

SACROSANCTAE Cæremoniæ Ecclesiasticæ, quæ in Christi Sacramentis, in Christianorum sacrificijs, in officio Clericorū, & in omni publico cultu diuino explicantur, non humana voluntate, sed potius superno spiritu, quo Sancta Dei Ecclesia regitur, introductæ sunt, quasi muta quædam interioris religionis eloquia, quibus Christiani fideles ab infidelibus præcipue discernuntur: Et ipsa sacrosancta omnium Ecclesiarum mater Ecclesia Romana ab ipsa nascentis fidei initio, vsque ad hæc tempora, cunctos in omni terrarum orbe fideles summa curatione, & prouidentia illas docet, & moderatur, ac nuper, vt obseruationi illarum, quanta fieri potest, maiori diligentia, incumbatur, librum in lucem prodiit, quem rituale, seu Cæremoniale inscripsit, in quo de ritibus, & cæremoniis circa omnia seruandis, copiosè traditum est. Pro quibus exequendis, Nos in hac nostra Ciuitate Mathematicæ Magistrum præfecimus Reuerendum

extra Ciuitatem verò, cum non possint omnia commodè adimpleri, nonnulla circa personas, loca, tempus, & res, quæ vidimus in aliis insignioribus, & benè institutis Ecclesiis obseruari, breuiter pro Rectoribus, & Curatis præscripsimus.

Circa Personas.

VRET Parochus, siue Curatus in sua quisq. Parochia, vt Clerici omnes maioris, vel minoris ordinis decenti habitu, & conuenienti tonsura incedant, nec ad Chorum admittantur, nisi cum clericali birreto, superpelliceo, & aliis vestibus Clericalibus tempori, & actioni conuenientibus.

Vt nulli peregrino, & incognito Sacerdoti, vt prædictum est, celebrare permittatur, nisi testimonialibus literis, ac nostra licentia, & approbatione exhibitis.

Vt missæ sacrificio, præsertim solemniter sint laici omnes genibus flexis, excepto Euangelij tempore, quo est standum.

Vt vbi commodè fieri potest, sint viri seorsum a mulieribus separati.

Cir-

Circa loca.

VT Ecclesiæ nitidæ, & mundæ sint omni tempore, præsertim festis diebus, Altaria ornamentis, & necessario supellectile sint, pro dignitate, instructa iuxta ordinationes nostras in Visitatione in singulis Ecclesiis editas.

Nè celebretur Missa in aliquo Oratorio, siue Cappella, vbi celebrandi facultas a nobis non fuerit concessa.

Vbi Altaria ipsa non erunt consecrata; lapides consecrati super iis firmiter, & congruenter adaptentur.

Cœmeteria clausa sint, & in ipsis Crux aliter fixa ponatur, neque eadem cœmeteria ad alium vsum, quàm ad fidelium defunctorum corpora sepellienda conuertantur.

Et in Ecclesiis nemo sepelliatur, qui propriam non habuerit sepulturam, aut Confrater sit alicuius Sodalitatis, qui communem habeat sepulturam.

I

Cir-

Circa tempus.

IE BVS festis Missæ pro defunctis
D sollemniter minimè celebrentur,
S etiam si dicesserint iisdem diebus,
 quibus sepeliendi erunt, vt supe-
 rius præscriptum est.

Parochus, vel alius curam animarum exer-
 cēs diebus festis Missam in Ecclesia sua num-
 quam omitat, nisi necessitas urgeat eam ce-
 lebrādi in aliqua Ecclesia, siue Cappella pro-
 xima in eadem Parochia, vel plebe posita; in
 qua solemnitatis alicuius festi, cum populi con-
 cursu peragatur.

In qualibet Ecclesia Archipresbiterali, vbi
 id fieri potest, duæ saltem Missæ celebrentur,
 vna summo mane, altera verò tardius ad ma-
 iorem populi commoditatem.

In Ecclesiis autem Collegiatis, & vbi fue-
 rit numerus Sacerdotum sufficiens, hora com-
 petenti, pro populi commoditate, missæ cele-
 brentur, ita vt Sacerdos, quemadmodum pro
 Ecclesia Metropolitana præscriptum est, non
 exeat, nisi post sumptum ab altero celebran-
 te Sacrosanctum Eucharistiæ Sacramentum, &
 sic, ordine seruato, omnes disponātur, vt vnus

non

non sit alteri impedimento: Curet id diligen-
 ter Archipresbiter, vel Curatus, & in eorum
 absentia antiquior Sacerdos.

Circulares.

E munditia cum Sacerdotum, tum
D rerum sacrarum, ac sacramenta-
S lium in superioribus decretis est
 satis prouisum: Illud solum mone-
 mus, vt Sacerdotes Missam celebraturi sedu-
 lò curent, vt omnia nitida, & munda ad tan-
 tam sacrificij dignitatem pertinentia habeant,
 Missalia; non lacerata, sed integra, suis si-
 gnaculis probè distincta, & sint emendata,
 ac excussa typis a sancta Romana Ecclesia ap-
 probatis.

Quilibet Parochus, seu Sacerdos præter su-
 perpellicum suo vsui destinatum duo alia ha-
 beat pro Clericis, in minoribus ordinibus
 constitutis, qui Missis inserviunt.

Habeat, & qualibet Ecclesia libros Anti-
 phonarios, graduales, & psalterium nuncu-
 paros, & in canendis hymnis, & litanis, ac
 psalmis, vel aliis ecclesiasticis præcibus, ea-
 cantus ratio adhibeatur, qua Sancta Romana
 Ecclesia vniuersaliter vtitur.

Vt

Ut Ecclesiastica Ministeria, & functiones rite, ac religiose peragantur, in qualibet Ecclesia obseruentur omnino Missalis Romani reformati rubricæ: Nec non in singulis Orationis tabellæ habeantur affixæ, in quibus descriptæ sint Orationes præparatoriæ ad sanctum Missæ sacrificium pro Sacerdotum commoditate.

De Sacramento Matrimonij.

M Matrimonium fidelium (quod legitimo maris, & foeminae coniugio constat) ad humanum genus per generationem, & filiorum educationem propagandum, & ad Ecclesiam Dei replendam, diuino præcepto fuerit institutum, & symbolum sit coniunctionis Christi Sponsi cum Ecclesia (ut ait Paulus Apostolus) Sacramentum hoc, inquit, magnum est in Christo, & in Ecclesia nulla ratione ferendum est, ut id ab his contrahatur, qui religionis Christianæ fundamenta, seu prima eius elementa prorsus ignorant: Statuimus igitur, & omnibus cum Ciuitatis, cum Diocesis nostræ Parochis districte mandamus, non publicent in Ecclesia, vel publi-

publicata coniungant, nisi prius cognouerint Virum, & mulierem callere Dominicam orationem, Salutationem Angelicam, Symbolum Apostolorum, præcepta Decalogi, nec non alia, a Sancta Romana Ecclesia determinata, quæ eo de genere illos plane scire oportet; ita ut commodè, atque expedite illa recitare, seu memoriter referre dignoscant; sunt enim hæc omnia velut mysticus quidam annulus, quo Christo, Saluatori nostro Ecclesia fuit desponsata.

Et quia in Matrimonio non solum contractus ratio habenda est, sed ipsius quoque Sacramenti mysterium est considerandum, quod non est res humana, sed diuina; Propterea decernimus, & stricte omnes Parochos monemus populos sibi commissos sæpius adhortari, pridie quam sponsi inuicem coniungantur, Missam nuptiarum, quæ dicitur, simul audiant, & sacra corporis Dominici communione reficiantur, ac Sacerdotali benedictione muniantur a proprio Parocho recipienda aliis Sacerdotibus, sub pœna suspensionis ipso facto incurrenda interdicta, sancta enim est hæc præparatio, & populo Christiano summopere utilis, & conueniens.

In Visitatione nuper cognouimus in iis, quæ

Conc. Pro-
uinc. Mediol.
v. tit. quæ ad
matr. pert.
S. Parochus
quos sponso-

Conc. Trid.
sess. 24. de re-
for. matrim.
cap. 1. §. po-
stremo. c. ali-
ter 30. q. 5.

d. sess. 24. de
reform. ma-
trim.

Conc. Trid.
sess. 24. c. 1.
de matrim.
reformat.

quæ ad Matrimonium pertinent, & Triden-
tina sanctione præscripta sunt, plura commi-
ti vitia: Siquidem Parochi sæpè in matrimo-
niis inter peregrinos contrahendis, ea absque
legitima fide, nec diligenti inquisitione facta
celebrant. Denunciationes inter Missarum so-
lemnia in diebus festis, minimè faciunt; In
domibus priuatis illa celebrant: Matrimonio
non dum contracto, cohabitationes, & fami-
liaritates inter sponsum, & sponsam tolerant,
& conuiuentibus oculis permittunt, vbi præ-
fertim ratione alicuius impedimenti, consan-
guinitatis, vel affinitatis obtinenda est ab eis
Apostolica dispensatio, plusquam par est præ-
sumentes de Pontificis maximi volūtate: Hinc
crebræ deflorationes, supra incestus, & inter-
dum etiam abortus, in maximam animarum
perniciem, & graue Christifidelium scanda-
lum committuntur: Hinc simulates, odia,
homicidia, crudelesq. inimicitiae soboriuntur.

Propterea sub pœna suspensionis quoad Pa-
rochos, ipso facto incurrenda, & aliis pœnis
nobis reseruatis, non audeant vagantium ho-
minum, & peregrinorum matrimonium ce-
lebrare, nisi prius per literas ordinarij illius,
qui contrahere intendit, vel testibus fide di-
gnis sibi constiterit, cum de patria, tum de

mori-

moribus, de genere, seu stirpe illius, quicunq.
fuerit, siuè diues, siuè pauper, & docti benè de
huiusmodi requisitis, poterunt postea ad præ-
scriptum Sacros. Conc. Trident. illa celebra-

d. sess. 24. c. 7

re. Denunciationes infra Missarum solemnia
tempore, quo maior est frequentia populi tri-
bus continuis festis diebus, & de præcepto Ec-
clesiæ celebrandis, publicè in Ecclesia vtrius-
que, si diuersæ Parochiæ sunt contrahentes,
fiant; Et Matrimonia per verba de præsentem
in ipsa Ecclesia, & non in domibus priuatis
cuiuscumq. conditionis fuerint ipsi contra-
hentes, celebrentur. Nomina verò eorundem
contrahentium, ac testium in separato libro,
probe compacto, diligenter describantur.

d. sess. 24. c. 1.
§. idcirco.

dicto cap. 1.
§. habeat Pa-
rochus.

Quo verò ad contrahentes, nisi prius ritè,
ac rectè inter eos matrimonium celebratum
fuerit, prohibemus sub pœna excommuni-
cationis ipso facto incurrendæ, cohabitatio-
nem; Quin etiam prohibemus alterum alte-
rius domum interim frequentare, atque ali-
qua conuiuia nuptialia inter eos fieri: Imò
strictè præcipiendo mandamus, vt omninò
sponsus, infra mensem a die matrimonij ri-
tè, & rectè in Ecclesia per verba de præ-
senti celebrati, sponsam in propriam domum

dicto cap. 1.
§. præterea.

k

ducat,

ducat, & in ea maritali affectione, in pace, & sancta Dei benedictione; inuicem placere studentes, & in omni opere bono fructificantes, viuant, & cohabitent.

Cum omnis carnis immunditia graue peccatum in vtriusque status hominibus habeatur, maximum tamen, & grauissimum reputatur, cum eò fuerit in opprobriosa consuetudinem deducta in hominibus, præsertim vxoratis, vt in contemptum Sacramenti Matrimonij in propriis ædibus, vna cum vxoribus concubinas alere, ac retinere non erubescant. Volentes huiusmodi pestilentiae vitium ab iis, qui nostræ curæ commissi sunt, funditus extirpare; Sac. Conc. Trid. decretis inhærendo, omnes concubinarios tam vxuratos, quam solutos, cuiuscunq. status, dignitatis, & conditionis existant, si, post quàm ter moniti fuerint, concubinas non eiecerint, seq. ab earum consuetudine non seiunxerint excommunicatione ferimus, a qua non absoluantur, donec re ipsa admonitioni factæ paruerint; Quod si in concubinatum per annum, censuris neglectis, permanserint, præter alias pœnas arbitrio nostro reseruatæ, pœnâ exilij extra Diocesim nostram, inuocato, si opus fuerit, brachij secularis auxilio, inuiolatè sustineant.

De

De Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento.

ACROSANCTVM Eucharistiæ Sacramentum, quod cæteris excellentius est, & in eo verè, & realiter, ac substantialiter continetur corpus, & sanguis vna cum anima, & diuinitate Domini nostri Iesu Christi, non solum omni interiori cultu colendum est, sed exteriori etiam veneratione reuerenter tractandum, ita vt quàm maximè fieri potest, sanctè, ac religiose custodiatur, suscipiatur, ac administretur. Quapropter in vnaquaq. Ecclesia vbi hoc Sacramentum custodiri solet, intra pixidem argenteam serico velo rectam, in tabernaculo ligneo deaurato, intrinsecus serico panno circumuestito, inclusum, corporaliq. subtus eam strato, asseruetur. Ipsum verò tabernaculum habeat varia conopæa, iuxta varios colores, quibus utitur sancta Mater Ecclesia, quod a parte anteriori altaris ita distet, vt corporalis in eo explicandi sit capax, & pixis super altare collocari, nec non sacra Eucharistia ex eodem tabernaculo cōmodè à Sacerdote depromi possit, neque super altare ascendi sit necesse.

Conc. Trid.
sess. 13. ca. 1.

c. 1. de cult.
Euchar.

K 2 Lam-

Lampas item diù, noctuq. antè sanctissimum Eucharistiæ Sacramentū semper accensa col-
luceat, idque impensis fiat illorum, qui huius-
modi sumptus huc vsque facere consueuerūt :
Et præter iam dictam pixidem, altera etiam
ex argento in modum crateris fiat cum suo
cooperculo, in cuius summitate crux parua
collocetur, pixisq. hæc tot particularum sit
capax, quot ad communicandum parochia-
nos omninò sufficiant.

Eucharistiæ Sacramentū, certo quodam or-
dine seruato, prout Ecclesiæ amplitudo patie-
tur, maribus seorsum a foeminis ministretur,
quo tempore caueant Parochi, nè eleemosy-
nam per se, vel alium, directè, vel indirectè
queritent, & cum præsertim in Paschate sacra
Eucharistia distribuitur, duo saltem intorti-
tia adsint accensa, & sacrae particulæ non su-
per calice, vel patena, sed in pixide asseruen-
tur, vt in visitatione decreuimus, scamnaq.
lignea oblonga mappis, non Altarium, sed
huic vsui tantum destinatis strata præponan-
tur. Et ad hoc sanctum Sacramentum susci-
piendum non admittantur mulieres, quæ ca-
pite velato non sint, neque ij, qui non solum
intima animi religiosa præparatione, sed ex-
terna etiam cultus, vestitusq. modestia humi-

liter

liter genuflexi, & armis depositis, non acces-
serint.

Parochi curabunt, vt pueri, & puellæ, quæ
ad legitimam gratem peruenerint sanctissimū
Eucharistiæ Sacramentum, ea, qua decet reue-
rentia, & deuotione suscipiant, instruantq.
populum accedentem ad communionem, ad
illam non accedat, nisi cum magna reueren-
tia, & sanctitate, quam propterea iis tantū con-
ferant, qui vel sibi, vel alicui ex Confessariis
approbatis sua peccata fuerint confessi. Qua
de re, qui alij, quam proprio Parocho fuerint
confessus auditæ ab eo sacrae confessionis te-
stimonium in scriptis afferat proprio Parocho
exhibendum: Et Confessarij nomina, & co-
gnomina eorum, quibus peccata confessis te-
stimonium dederint, apud se descripta reti-
neant, vt fraudibus, quæ exinde exoriri pos-
sent, omnis via claudatur.

Omes Parochialium Ecclesiarum Rectores
post octauam Paschæ Resurrectionis eorū no-
mina, qui in Paschate non communicauerint,
ad nos deferant, quod, vt facilius exequi pos-
sint, curent diligenter, vt dū ipsi eo tēpore po-
pulo Sacrosanctā Eucharistiā ministrant Cle-
rici ab iis, quibus illā ministrauerint, adhuc
genuflexis schedulas exigat, propria nomina
& co-

c. omnis vtrū
usq. de præ-
nit. & remiss.
Conc. Trid.
sess. 13. de sa-
cram. Eucha-
ristiæ cap. 7.
& can. 9. &
sess. 14. de
penit. can. 8.
& cap. 5.

& cognomina continentes, quæ nomina Parochus postea ordine alfabetico quotannis in librum referat, ut, qui in Paschate Communionem sumpserint, vel nē, facile comperiantur.

Cum ijs, qui ex itinere post Pascha reuertuntur, nisi per authenticum testimonium peccata sua fuisse confessos, & in Paschate sanctissimam Communionem suscepisse docuerint, perinde se gerant Parochi, ac si Ecclesiæ præceptum non adimpleuerint.

Curatus cum ad Communicandum infirmum, corpus Dominicum defert, superpelleo, stola, & pluuiali sit indutus, & superposito humeris mundo velamine sacrā pixidem contegat: Deferat corporale, in quo super mensa penes infirmum, mappa nitida, & pura constrata, candelabris, & cereis, seu candelis instructa, pyxis cum sanctissimo ipso Sacramento possit collocari. Postquā verò illud infirmo ministrauerit, inde redeat ad Ecclesiam, pyxidem referens non vacuam, sed aliam particulam continentem, & quo ordine processit, eodem piē, ac deuotē reuertatur. Ferat, & referat manifestē, ac honorificē antepectus, cum omni reuerentia, & timore, semper lumine præcedente, cum sit candor lucis

æter-

æternæ, & ex hoc apud omnes fides, & deuotio augeatur. Per viam non recitet horas Canonicas, sed psalmos Pœnitentiales pronuntiet, & caueat prorsus a nugis, & vanis colloquijs. Cumque ad Ecclesiam peruenerit, fidelibus, qui sanctissimum Sacramentum pia deuotione profecuti, & comitati fuerint, eodem pyxide in cluso benedictionē largiatur, & indulgentiam, quam ex illo pietatis officio sunt consecuti, denuntiet.

De sacris Reliquijs Sanctorum.

Veneranda Mater Ecclesia, Spiritu sancto edocta, in omnibus Christiano populo, se matrem amoris ostendens, sacras Sactorum Reliquias, quorum Deus benedictus carnem, ossa, & sanguinem, ingenti miraculo non solum ad ostendendum viuā membra Christi, & templum Spiritus sancti fuisse, sed etiam ad doctrinam, & charitatem Christi manifestandam, pro nostro exemplo sua immensa benignitate, ac prouidentia conseruat, custodiri voluerit. Nos tantorum mysteriorum memores, uti filij veræ matris, non tantum custodiæ, sed & veneratiori,

Conc. Trid. sess. 25. de inuocat. venero. & reliq. Sact. S. Sanctum quoq.

rioni, ac cultui illarum incumbere debemus; Nam sicuti ipse omnipotens Deus mirabilis est in Sanctis suis, ita & in eisdem est à nobis venerandus, atque colendus.

Propterea decernimus, reliquias ipsas Sanctorum ab Ecclesiis approbatas, in loco a tabernaculo sacro sanctæ Eucharistiæ Sacramenti separato reponi, ac asservari debere in vasis benè ornatis argenteis, si fieri poterit, aut saltem cristallinis, vel aliis decentibus. Quæ Sanctorum Apostolorum, vel Martyrum fuerint, contegantur panno serico rubei coloris, quæ Confessorum, vel sacrarum Virgînũ panno serico albi coloris; Et ante illas diũ, noctuq. lampas accensa, semper ardeat.

Et quia in Visitatione compluribus in locis nonnullas reliquias inuenimus, quæ vel sunt denuò inuentæ, vel carent legitima fide, quod sint de Sancto ab Ecclesia approbato, prohibemus illas publicè venerari, donec nos adhibitis in consilium Theologis, & Canonistis, seruatis seruandis, easdem recognouerimus, & approbauerimus.

Reliquiæ de vno ad alium locum nostræ Diœcesis, nobis inconsultis, non transferantur, sub pœna ducatorum trium auri locis piis arbitrio nostro applicand. Et qui illas ex-

tra

tra Diœcesim asportare præsumpserint, sciant se incurfos in excommunicationem latæ sententiæ, quam nunc, prout ex tunc ferimus, & declaramus.

Cum ea sit naturæ humanæ fragilitas, ut prona semper sit ad peccandum. Ideò præcipimus Reliquias sanctorum etiam ex deuotione, non aliter collo appensas, vel quouis alio modo deferri, nisi is, qui defert adeò spiritu, ac deuotione ferueat, ut varijs dæmonum tentationibus, cum Dei auxilio, resistere se posse confidat, adhibito etiam, si opus fuerit, proprii Confessarij maturo consilio: Nam licet eas gestando deuotionis, ac venerationis erga Sanctos bonum præbeat argumentum, cum tamen labitur in peccatum iniuriam Deo, & Sanctis, quorum Reliquias defert, quantum in se est, non modicam videtur inferre.

Vt perpetua sacrarum Reliquiarum memoria in Ecclesia conseruetur, decernimus eas omnes, quæ fuerint approbatæ in libro certo, & ad hoc conficiendo describi debere: Et dum populo, vel proponi, vel ostendi publicè contigerit, numquam extra capsam, seu vasa, in quibus reconditæ sunt,

L

sed